

คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก
เรื่องการแต่งงานทางกฎหมายบ้านเมือง
ของบุคคลที่มีเพศสภาพเดียวกัน

The Catholic Church's Teaching on
Civil Union of the Same-Sex Couple.

บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา

* สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Rev.Dr.Chaerdchai Lerdchidlaka

* Moral Theology Program, Faculty of Theology, Saengtham College.

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 7 พฤศจิกายน 2566

* แก้ไข 30 พฤศจิกายน 2566

* ตอบรับบทความ 4 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับการอนุมัติการจดทะเบียนของบุคคลที่มีเพศสภาพเดียวกัน โดยเริ่มจากการศึกษาสถานะการในประเทศไทยที่คณะรัฐมนตรีได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2565 และมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการรับรองและประกาศเป็นกฎหมายต่อไป

เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการนำเสนอคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกที่คัดค้านการออกกฎหมายนี้ โดยอ้างเหตุผลทั้งที่มาจากความเชื่อในพระคัมภีร์ไบเบิล และธรรมชาติของสถาบันครอบครัวที่การอบรมบุตรธิดาต้องการรูปแบบของความเป็นบิดาและมารดา นอกจากนี้ ยังนำเสนอข้อปฏิบัติสำหรับนักการเมืองคาทอลิกในการคัดค้านเมื่อกฎหมายนี้กำลังจะประกาศใช้

คำสำคัญ: คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก; กฎหมายคู่ชีวิต; เพศสภาพ

Abstract

This article is a descriptive study of the Catholic Church's teaching on civil union of the same-sex couple. The initial part of the study presents the actual situation of Thai civil union and its possibility to be promulgated.

The main part of the study focuses on the argumentations against any kinds of civil unions of the Catholic Church's teaching. The argumentations are both based on the faith in the Bible and the reason derived from the nature of family that needs the figures of father and mother for raising their children. The practical guidelines for catholic politicians are also given.

Keywords: Catholic Church's teaching; civil union; gender

คณะรัฐมนตรีได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ฉบับ... เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2565 ที่อนุมัติการจดทะเบียนของบุคคลเพศเดียวกันโดยกำเนิด และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ร่างของ พ.ร.บ. คู่ชีวิตฉบับนี้ก่อให้เกิดผลที่ตามมาต่างๆ สำหรับพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ดังนั้น บทความนี้นำเสนอคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกที่คัดค้านพระราชบัญญัติหรือกฎหมายดังกล่าว และท่าทีของนักการเมืองคาทอลิกที่ต้องปฏิบัติตามมโนธรรมของตนในขณะที่จะผ่านร่างกฎหมายฉบับนี้

การนำเสนอบทความนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของ พ.ร.บ. คู่ชีวิตฉบับนี้ ส่วนที่สอง เกี่ยวกับการนำเสนอคำสอนที่คงเส้นคงวาของพระศาสนจักร โดยสมณกระทรวงพระสัจธรรม (the Congregation for the Doctrine of the Faith) ในสันตะสำนักที่ได้ออกแถลงการณ์ฉบับหนึ่งที่มีชื่อว่า “ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการเสนอแนะให้ความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลได้รับการรับรองจากกฎหมายบ้านเมือง”¹ (Considerations regarding proposals to give legal recognition to unions between homosexual persons) ซึ่งเป็นแถลงการณ์ที่เน้นปัญหาศีลธรรมในระดับการเมืองหรือระดับประเทศที่อาจเกิดขึ้น และยังนำเสนอคำสอนนี้ในพระสมณลิขิตเตือนใจความปิติยินดีแห่งความรัก (Amoris Laetitia)² เพื่อเป็นแนวทางสำหรับพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยอีกด้วย

¹ Congregation for the Doctrine of the Faith, “Considerations regarding proposals to give legal recognition to unions between homosexual person”: L’Osservatore Romano: No.32 (6 August 2003) pp.2-3.

² Francis Pope, Apostolic Exhortation Amoris Laetitia (April 17, 2016).

เนื้อหาสาระของ พ.ร.บ. คู่ชีวิต

คณะรัฐมนตรีได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ฉบับ... เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2565 และในขั้นต่อไปจะเตรียมนำร่าง พรบ. ฉบับนี้ เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรต่อไป เพื่อรับรองเป็นกฎหมายต่อไป เนื้อหาสาระของ พ.ร.บ. คู่ชีวิตฉบับนี้สามารถสรุปได้ดังนี้

- คู่ชีวิตหมายถึง บุคคลสองคนซึ่งเป็นเพศเดียวกันโดยกำเนิด และได้จดทะเบียนคู่ชีวิตตาม พ.ร.บ. นี้

- การกำหนดให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิพากษาคดีตาม พ.ร.บ. ฉบับนี้

- กำหนดให้การจดทะเบียนคู่ชีวิตจะกระทำได้อีกต่อเมื่อบุคคลทั้งสองฝ่ายผู้ยินยอม มีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ และทั้งสองฝ่ายมีสัญชาติไทย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีสัญชาติไทย

- กำหนดให้กรณีที่ผู้เยาว์จดทะเบียนคู่ชีวิตจะต้องได้รับความยินยอมจากบิดาและมารดา ผู้รับบุตรบุญธรรม ผู้ปกครอง หรือ ศาล รวมทั้งกำหนดให้ผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะเมื่อจดทะเบียนคู่ชีวิต

- กำหนดให้คู่ชีวิตมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหาย เช่นเดียวกับสามีหรือภรรยา และมีอำนาจดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปเช่นเดียวกันกับสามีหรือภรรยา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

- กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างคู่ชีวิตโดยแบ่งเป็นสินส่วนตัวและสินทรัพย์ร่วมกัน

- คู่ชีวิตสามารถรับบุตรบุญธรรมได้ และคู่ชีวิตฝ่ายหนึ่งสามารถจดทะเบียนรับผู้เยาว์ซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของคู่ชีวิตอีกฝ่ายหนึ่ง มาเป็นบุตรบุญธรรมของตนเองก็ได้

- เมื่อคู่ชีวิตฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตาย ให้คู่ชีวิตอีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับคู่สมรส ตามบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก

- กำหนดให้นำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยคู่สมรส (มาตรา 1606, 1652, 1663) ครอบครัว และบุตรบุญธรรม มาใช้บังคับแก่คู่ชีวิตด้วยโดยอนุโลม

ความห่วงใยถึงสถานการณ์ปัจจุบัน

การเรียกร้องให้กฎหมายบ้านเมืองยอมรับความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีเพศสภาพกำเนิดเดียวกัน เป็นการแต่งงานที่เทียบเท่า หรือคล้ายคลึงกับการสมรสตามความหมายดั้งเดิมระหว่างชายหญิง ซึ่งในบางประเทศ (ประมาณ 30 ประเทศ) ให้การยอมรับหรือรับรองความสัมพันธ์หรือการอยู่ร่วมกันของโฮโมเซ็กส์ชวล ก่อให้เกิดความห่วงใยขึ้นในพระศาสนจักรคาทอลิกถึงสถานการณ์เกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เราสามารถพบความห่วงใยนี้ได้จากหนังสือเวียนของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ในขณะที่พระองค์ดำรงตำแหน่งพระคาร์ดินัล ยอแซฟ รัตซิงเกอร์ เจ้าสมณกระทรวงพระสัจธรรม แลกเปลี่ยนฉบับนี้สามารถสรุปได้ว่า “ไม่สงสัยเลยว่าความสัมพันธ์โฮโมเซ็กส์ชวลที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เป็นสิ่งที่รบกวนพวกเราในหลายๆ แง่และหลายๆ มุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์โฮโมเซ็กส์ชวลที่เรียกร้องสิทธิทางกฎหมายบ้านเมืองจากรัฐบาล และในหลายประเทศยังให้การยอมรับสิทธิของความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเป็นสิทธิที่มีอยู่เฉพาะในการสมรสระหว่างชายและหญิงเท่านั้น และยังยอมเปิดโอกาสความเป็นไปได้ให้พวกเขาได้รับเด็กมาเป็นบุตรบุญธรรมอีกด้วย และในบางประเทศมีแรงกดดันเพิ่มมากขึ้นในการบังคับให้กฎหมายบ้านเมืองรับรองความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีเพศกำเนิดเดียวกัน ดังกล่าวถูกต้อง ซึ่งสิ่งนี้ก่อให้เกิดปัญหา ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทขั้นพื้นฐานและบทบาทที่ไม่สามารถทดแทนได้ของการแต่งงานและของครอบครัว (fundamental and irreplaceable role of marriage and family) ซึ่งเป็นบทบาทที่มีไว้เพื่อความสุขส่วนรวมของสังคม (common good)”

สมณกระทรวงพระสัจธรรมได้ตัดสินใจที่จะตีพิมพ์แถลงการณ์ “ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการเสนอแนะให้ความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลได้รับการรับรองจากกฎหมายบ้านเมือง” ซึ่งเป็นเอกสารที่ผู้เชี่ยวชาญที่มีอยู่อย่างมากมายได้ให้ความช่วยเหลือในการแสดงความคิดเห็น ในการประชุมร่วมกับสมาชิกของสมณกระทรวงหลายต่อหลายครั้ง โดยจุดประสงค์ของเอกสารฉบับนี้มีอยู่ 2 ประการคือ ประการแรก เพื่อเป็นการนำเสนอข้อโต้แย้งที่มาจากเหตุผล (arguments drawn from reason) ที่แยกออกจากการไขแสดงของพระเจ้า (Revelation) ซึ่งเป็นข้อโต้แย้งที่ไม่เห็นด้วยกับการยอมรับความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีเพศกำเนิดเดียวกันว่าถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง ประการที่สอง เพื่อเป็นการแนะนำแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับนโยบายด้านการเมืองแก่บรรดาคาทอลิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องการบัญญัติกฎหมายบ้านเมืองเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับมโนธรรมของคริสตชน

คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก เรื่องการแต่งงานทางกฎหมายบ้านเมืองของบุคคลที่มีเพศสภาพเดียวกัน

นอกนั้น เอกสารฉบับนี้ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยบรรดาบิชอปต่างๆ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบัญญัติกฎหมายบ้านเมือง เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านสังคม การเมือง และวัฒนธรรมในประเทศของตนอีกด้วย โดยที่แนวทางการปฏิบัติดังกล่าว สามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยสำหรับการเตรียมแกลงการณ์คัดค้านกฎหมายดังกล่าว และอาจรวมถึงแกลงการณ์อื่นๆ ที่ส่งเสริมศักดิ์ศรีของการแต่งงานและครอบครัวอีกด้วย เพราะว่าปัญหาในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกฎศีลธรรมธรรมชาติ (natural moral law) และเกี่ยวข้องกับแก่นแท้ของโครงสร้างระเบียบของสังคม ดังนั้น ข้อพิจารณาจากแกลงการณ์ฉบับนี้จึงไม่ใช่เขียนถึงบุคคลผู้ที่มีความเชื่อถึงพระเยซูคริสตเจ้าเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงทุกคนที่อุทิศตนเองในการสนับสนุนและป้องกันความดีส่วนร่วมของสังคม (common good of society) อีกด้วย

เนื้อหาสาระที่สำคัญของเอกสารดังกล่าวสามารถแบ่งออกเป็น 4 ภาคคือ 1) ธรรมชาติและลักษณะที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ของการแต่งงาน 2) จุดยืนเกี่ยวกับปัญหาของความสัมพันธ์โฮโมเซ็กส์ชวล 3) ข้อโต้แย้งด้านเหตุผลที่คัดค้านการรับรองด้านกฎหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์โฮโมเซ็กส์ชวล และ 4) จุดยืนของนักการเมืองคาทอลิกที่เกี่ยวกับการออกกฎหมายรับรองความสัมพันธ์โฮโมเซ็กส์ชวล

ธรรมชาติและคุณลักษณะของการแต่งงาน

คำสอนที่สืบเนื่องมั่นคงและไม่เปลี่ยนแปลงของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับเรื่องการแต่งงานหรือการสมรส (marriage) และการเสริมสร้างซึ่งกันและกันระหว่างเพศทั้งสอง (complementarity of the sexes) ระหว่างชายและหญิง เป็นการยืนยันถึงความความถูกต้องด้านเหตุผล และการยืนยันดังกล่าวได้รับการยอมรับจากวัฒนธรรมส่วนใหญ่ในโลกปัจจุบัน การแต่งงานไม่ใช่เป็นเพียงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์เท่านั้น แต่การแต่งงานเป็นสถาบันที่ได้รับการแต่งตั้งจากพระเจ้าผู้สร้างโลก ให้มีธรรมชาติที่เฉพาะ มีคุณลักษณะที่สำคัญๆ และมีจุดมุ่งหมายที่เฉพาะเจาะจงที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้³ ซึ่งไม่มีทฤษฎีแนวความคิดใดๆ (ideology) ที่จะสามารถลบล้างความจริง (truth) ที่มีอยู่ในจิตใจมนุษย์ว่า การสมรสหรือการแต่งงานมีอยู่ได้เฉพาะระหว่าง

³ Second Vatican Council, Pastoral Constitution Gaudium et spes, No. 48.

ชายและหญิงเท่านั้น โดยอาศัยพระพรเฉพาะส่วนบุคคลที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการแต่งงานทำให้คู่สมรสแยกตนออกจากความสัมพันธ์ในเรื่องเพศกับบุคคลอื่น เพราะการแต่งงานมุ่งไปสู่การรวมกันเป็นหนึ่งระหว่างชายและหญิง เพื่อที่จะร่วมมือกับพระเจ้าในการให้กำเนิดชีวิตใหม่และการเลี้ยงดูบุตร

ความจริงตามธรรมชาติดังกล่าวได้รับการตอกย้ำโดยการไขแสดงจากพระเจ้าในพระคัมภีร์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการสร้างโลกและมนุษย์ของพระเจ้า เช่น พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ให้เป็นชายและหญิง (เทียบ ปฐม. 1:27) การแต่งงานเป็นสถาบันหนึ่งแห่งชีวิตที่พระเจ้าผู้สร้างทรงตั้งขึ้น ที่มนุษย์สามารถแสดงออกความต้องการทางเพศของตนได้ (เทียบ ปฐม. 2:24) เพื่อการร่วมมือในการสร้างชีวิตกับพระเจ้า ที่พระองค์ทรงอวยพระพรให้กับมนุษย์ว่า “จงบังเกิดบุตรหลายมากมาย” (ปฐม. 1:28) นอกนั้น พระเยซูคริสตเจ้าได้ทรงยกความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาให้มัสศักดิ์ศรีเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ (sacrament) ซึ่งเป็นรูปแบบของความสัมพันธ์ที่มีอยู่ระหว่างพระคริสตเจ้าและพระศาสนจักรของพระองค์อีกด้วย (เทียบ อฟ. 5:32) ดังนั้น ความหมายของการแต่งงานแบบคริสตชนในความหมายดังกล่าวข้างต้น จึงอยู่ห่างไกลจากความเข้าใจว่าการแต่งงานเป็นเพียงแค่ความผูกพันธรรมดาๆ ในระดับมนุษย์ที่เป็นชายและหญิงเท่านั้น (เทียบ มธ. 19: 3-12; มก. 10: 6-9)

นอกนั้น ไม่มีพื้นฐานหรือหลักฐานใดๆ ที่จะใช้อ้างอิงในการพิจารณาความผูกพันระหว่างโฮโมเซ็กส์วลให้เทียบเท่าหรือคล้ายคลึง (similar or remotely analogous) กับการแต่งงานและครอบครัว ซึ่งการแต่งงานและครอบครัวในความหมายที่แท้จริงที่มีระหว่างชายและหญิงเป็นแผนการของพระเจ้า เพราะว่าการแต่งงานเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ (sacrament) ในขณะที่ความผูกพันระหว่างโฮโมเซ็กส์วลเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกฎศีลธรรมธรรมชาติ (natural moral law) และการแสดงออกพฤติกรรมด้านเพศของโฮโมเซ็กส์วลเป็น “ความสัมพันธ์ทางเพศที่ไม่ก่อให้เกิดกำเนิดชีวิต จึงเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เที่ยงแท้ และขาดมิติแห่งความเกื้อกูลด้านเพศซึ่งกันและกัน ดังนั้น ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม เราไม่สามารถที่จะรับการรับรองการอยู่ร่วมกันระหว่างโฮโมเซ็กส์วลให้เทียบเท่าหรือคล้ายคลึงกับการแต่งงานได้”⁴

⁴ Catechism of the Catholic Church, No. 2357.

สมณลิขิตเตือนใจ ความปิติยินดีแห่งความรัก แม้ว่าไม่ได้กล่าวย้าคำสอนว่า “ความโน้มน้าวโฮโมเซ็กส์ชวลเป็น “ความบิดเบือนในตัวเอง”⁵ เหมือนกับคำสอนก่อนหน้านี้ หรือกล่าวย้าว่า “พฤติกรรมโฮโมเซ็กส์ชวลเป็นสัญญาณลักษณะที่ขัดแย้งกับความบริสุทธิ์ที่เป็นความผิดอย่างหนัก”⁶ แต่สมณลิขิตเตือนใจความปิติยินดีแห่งความรักสอนว่า ทั้งชายและหญิงที่มีความโน้มน้าวโฮโมเซ็กส์ชวล “ในฐานะบุคคลควรได้รับการยอมรับด้วยความเคารพ ความเมตตาสงสาร และเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องที่จะมีการแบ่งชนชั้นและจะต้องหลีกเลี่ยงการกีดกัน”⁷ พวกเขาที่เช่นเดียวกันได้รับการเรียกให้มาดำเนินชีวิตถือความบริสุทธิ์ เช่นเดียวกันกับบรรดาคริสตชนทั่วไปทั้งหลาย

สมณลิขิตเตือนใจ ความปิติยินดีแห่งความรัก เมื่อกล่าวถึง สถานการณ์อันหลายหลากเป็นอย่างมากที่เกิดขึ้นสำหรับครอบครัว ที่สามารถก่อให้เกิดความมั่นคงได้ในระดับหนึ่งเช่นกันกล่าวว่า “เราจำเป็นต้องยอมรับว่าสถานการณ์อันหลายหลากเป็นอย่างมากของครอบครัว สามารถก่อให้เกิดความมั่นคงได้ในระดับหนึ่ง แต่การอยู่ร่วมกันโดยพฤตินัยหรือการอยู่ร่วมกันระหว่างบุคคลที่มีเพศกำเนิดเดียวกัน อาจไม่เทียบเท่าโดยแท้จริงกับการแต่งงาน” (ข้อที่ 52) แต่เมื่อกล่าวถึงการแต่งงานของบุคคลที่มีเพศกำเนิดเดียวกัน สมณลิขิตเตือนใจ ความปิติยินดีแห่งความรัก กล่าวว่า “ในเรื่องข้อเสนอกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของบุคคลรักร่วมเพศ ให้เทียบเท่าระดับเดียวกันกับการแต่งงานนั้น ไม่มีเหตุผลโดยสิ้นเชิงที่จะพิจารณาว่าการอยู่ร่วมกับแบบรักร่วมเพศจะมีลักษณะหนึ่งลักษณะใดที่เหมือนกัน หรือแม้แต่คล้ายคลึงกันแต่เพียงเล็กน้อยกับการแต่งงานและการสร้างครอบครัวตามแผนการของพระเจ้า” และข้อเสนอที่ไม่พระศาสนจักรไม่สามารถยอมรับได้อีกก็คือข้อเสนอให้ “พระศาสนจักรท้องถิ่นควรยอมอยู่ภายใต้แรงกดดันในเรื่องนี้ และหน่วยงานระหว่างประเทศควรจะให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศที่ยากจน ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการแต่งงานแบบรักร่วมเพศ”⁸ (ข้อ 251)

⁵ Catechism of the Catholic Church, No. 2358.

⁶ Catechism of the Catholic Church, No. 2396.

⁷ Francis Pope, Apostolic Exhortation Amoris Laetitia, (April 17, 2016) No. 250.

⁸ Francis Pope, Apostolic Exhortation Amoris Laetitia, (April 17, 2016) No. 251.

จุดยืนเกี่ยวกับกฎหมายการแต่งงานของบุคคลเพศเดียวกัน

เจ้าหน้าที่บ้านเมืองได้ประยุกต์ใช้จุดยืนที่ต่างกันออกไป ในการเผชิญหน้ากับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความผูกพันของโฮโมเซ็กส์ชวล เช่น เริ่มจากการยอมทนจนถึงการเรียกร้องให้ยอมรับความผูกพันดังกล่าวว่าถูกต้องในด้านกฎหมายบ้านเมือง ความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการกีดกันด้านสิทธิบางอย่างในบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันและอาศัยอยู่ร่วมกัน ในบางกรณีเขาเห็นด้วยกับการยอมรับความสัมพันธ์โฮโมเซ็กส์ชวลว่าถูกต้องตามกฎหมายเทียบเท่ากับการแต่งงานในความหมายที่แท้จริง โดยเปิดโอกาสให้สามารถรับเด็กมาเลี้ยงดูเป็นบุตรบุญธรรมด้วย

ในขณะที่นโยบายของรัฐบาลในด้านการปฏิบัติ (de facto) ก็ยอมทนกับการเรียกร้องต่างๆ ของความสัมพันธ์โฮโมเซ็กส์ชวล แม้แต่ไม่มีกฎหมายบ้านเมืองที่รับรองอย่างเปิดเผยก็ตาม สำหรับเราคริสตชนยังมีความจำเป็นที่จะต้องแยกแยะอย่างระมัดระวัง เกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวในหลายแง่หลายมุม มโนธรรมด้านศีลธรรมเรียกร้องให้คริสตชนเป็นพยานต่อความจริงด้านศีลธรรม ซึ่งเรียกร้องไม่ให้ยอมรับพฤติกรรมทางเพศของโฮโมเซ็กส์ชวลว่าถูกต้อง และในขณะเดียวกันก็หลีกเลี่ยงการกีดกันที่ไม่ยุติธรรมต่อบุคคลที่มีแนวโน้มโฮโมเซ็กส์ชวล ในขณะที่นโยบายของรัฐบาลในด้านการปฏิบัติที่เปลี่ยนจากการยอมทน มาเป็นการยอมรับสิทธิด้านกฎหมายของความผูกพันการอยู่ร่วมกันของบุคคลโฮโมเซ็กส์ชวล ซึ่งเท่าเทียมกับการยอมรับด้านกฎหมายดังกล่าว ที่ยอมรับว่าการอยู่ร่วมกันของบุคคลโฮโมเซ็กส์ชวลเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้กฎหมายนี้กลายเป็นกฎหมายที่เลวร้าย ซึ่งเป็นสิ่งที่เกินเลยมากกว่าการยอมทนต่อความชั่วร้าย

ดังนั้น ถ้ากฎหมายบ้านเมืองโดยบัญญัติให้มีกฎหมายดังกล่าว ขอให้ทุกคนพยายามหลีกเลี่ยงการให้ความร่วมมือกับกฎหมายนั้นในด้านเจตนา (formal cooperation)⁹ เช่น การหลีกเลี่ยงลงความเห็นชอบเกี่ยวกับกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมนั้นอย่างทุกวิถีทาง และจงหลีกเลี่ยงให้ไกลที่สุดจากการร่วมมือด้านการปฏิบัติ (material cooperation) อีกด้วยเท่าที่สามารถกระทำได้ ซึ่งในเรื่องดังกล่าวทุกคนสามารถปฏิบัติ โดยอาศัยการอ้างสิทธิการต่อต้านกฎหมายที่เลวร้ายในระดับของมโนธรรม (the right to conscientious objection)

⁹ การร่วมมือด้านเจตนา (formal cooperation) หมายถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนการร่วมกับผู้ที่มีเจตนาในการกระทำความผิด ส่วนการร่วมมือในด้านการปฏิบัติ (material cooperation) หมายถึงผู้ที่กระทำความผิดรวม ไม่มีเจตนาในการที่จะกระทำความผิด หรือมีเจตนาในการวางแผนร่วม เพียงแต่ร่วมมือกระทำเฉพาะกิจกรรมภายนอกเท่านั้น

ข้อคัดค้านกฎหมาย

เพื่อที่จะเข้าใจการโต้แย้งในระดับศีลธรรมที่คัดค้านการยอมรับกฎหมายความสัมพันธ์โฮโมเซ็กส์ชวล เราต้องพิจารณาเหตุผลของการโต้แย้งในหลายระดับดังต่อไปนี้

- **ระดับเหตุผล** ขอบเขตการบังคับของกฎหมายบ้านเมืองมีอำนาจบังคับใช้น้อยกว่ากฎหมายศีลธรรม¹⁰ และกฎหมายบ้านเมืองไม่สามารถขัดแย้งกับเหตุผลที่ถูกต้องที่มาจากกฎหมายศีลธรรมได้ ถ้ากฎหมายบ้านเมืองขัดแย้งกับกฎหมายศีลธรรมธรรมชาติ กฎหมายบ้านเมืองก็จะหมดอำนาจบังคับต่อมนธรรมของบุคคล ดังนั้น กฎหมายที่มนุษย์บัญญัติขึ้นจะถูกต่อต้านเมื่อสอดคล้องกับกฎหมายศีลธรรมธรรมชาติ และกฎหมายบ้านเมืองที่ถูกต้อง ควรเคารพสิทธิที่ไม่สามารถละเมิดได้ของบุคคล¹¹ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เราสามารถเข้าใจเหตุผลเข้าถึงและรับรู้ได้ ดังนั้น กฎหมายที่เห็นด้วยและยอมรับความผูกพันของโฮโมเซ็กส์ชวล ให้เทียบเท่ากับการแต่งงานระหว่างชายและหญิงจึงขัดแย้งกับเหตุผลที่ถูกต้องที่ตั้งอยู่บนกฎหมายศีลธรรมธรรมชาติ ซึ่งรัฐบาลไม่สามารถที่จะรับรองสถานภาพดังกล่าวได้ แต่รัฐบาลจำต้องสนับสนุนและป้องกันการแต่งงานที่มีอยู่ระหว่างชายและหญิงในฐานะที่เป็นสถาบันที่สำคัญเพื่อความสุขของส่วนรวมของสังคม (common good)

- **ระดับสรีระวิทยาและมานุษยวิทยา** ความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลไม่มีพื้นฐานอ้างอิงอยู่ในระดับสรีระวิทยา (biological) และมานุษยวิทยา (anthropological) ที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานและครอบครัว ที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานอ้างเหตุผลสำหรับรับรองความถูกต้องด้านกฎหมายได้ กล่าวคือขาดความเกื้อกูลสนับสนุนกันและกันของความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิง และความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลก็ไม่สามารถนำไปสู่การกำเนิดบุตรได้ และในขณะเดียวกับการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ช่วยในการผสมเทียม ที่เป็นวิธีการไม่เคารพศักดิ์ศรีของความเป็นบุคคล ก็เป็นสิ่งที่ขัดแย้งการขาดมิติแห่งความเกื้อกูลสนับสนุนกันและกันของความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิงดังกล่าวอีกด้วย

¹⁰ John Paul II, Encyclical Letter Evangelium vitae, (March 25, 1995) No. 71.

¹¹ St. Thomas Aquinas, Summa Theologiae, I-II, q. 95, a.2.

ความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กซ์ชวลเป็นความสัมพันธ์ที่ขาดปัจจัยสำคัญๆ แห่งมิติความเกื้อกูลสนับสนุนกันและกัน ที่สามารถพบได้เฉพาะในการแต่งงานระหว่างชายกับหญิงอย่างสิ้นเชิง เพราะว่าการสัมพันธ์ทางเพศจะเป็นความสัมพันธ์ในระดับบุคคลต่อบุคคล (person to person) ได้ก็ต่อเมื่อ มิติความเกื้อกูลสนับสนุนกันและกัน ที่มีมิติความเกื้อกูลสนับสนุนนี้เกิดขึ้นได้เมื่อมีความแตกต่างแห่งความเป็นชายและความเป็นหญิงเท่านั้น และเป็นความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การให้กำเนิดบุตร

จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของครอบครัวแสดงให้เห็นว่า การขาดความเกื้อกูลสนับสนุนกันและกันที่มีในการแต่งงานระหว่างชายและหญิง กีดขวางการพัฒนาการความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ของเด็กๆ ที่ต้องการทั้งความเป็นบิดาและความเป็นมารดา ในการสนับสนุนให้เด็กๆ เหล่านั้นสามารถพัฒนาเจริญก้าวหน้า ดังนั้น การรับเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมโดยพวกโฮโมเซ็กซ์ชวลในการอ้างว่าเป็นการสร้างครอบครัว จึงเป็นการละเมิดสิทธิของเด็กที่ต้องการสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการพัฒนาก้าวหน้าในการเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ในอนาคต ซึ่งการอ้างสิทธิในการรับเด็กมาเป็นบุตรบุญธรรมเป็นการขัดกับกฎเกณฑ์ที่องค์การสหประชาชาติกำหนดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิของเด็กและเยาวชน ที่เป็นผู้ที่อ่อนแอและต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง

- **ระดับสังคม** สังคมสามารถอยู่รอดได้ โดยอาศัยครอบครัวที่เกิดจากการแต่งงานระหว่างชายและหญิง ดังนั้น การยอมรับความผูกพันของโฮโมเซ็กซ์ชวล จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายของครอบครัวซึ่งเป็นโครงสร้างหลักของสังคมอย่างถอนรากถอนโคน ซึ่งความหมายของครอบครัวที่เป็นสถาบันที่สังคมยอมรับต้องประกอบด้วยบิดามารดาที่เป็นชายและหญิงเท่านั้น ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการกำเนิดบุตรและการเลี้ยงดูบุตร และถ้าหากความผูกพันระหว่างโฮโมเซ็กซ์ชวลได้รับการยอมรับในระดับสังคม สิ่งนี้จะทำให้การแต่งงานระหว่างชายและหญิง กลายเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความเป็นไปได้ของการแต่งงานเท่านั้น ซึ่งจะทำให้มนทัศน์และความหมายของการแต่งงานเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง ซึ่งเป็นสิ่งที่อันตรายต่อการพัฒนาของสังคมอย่างมหาศาล ดังนั้นจึงเป็นอันตรายที่จะยอมรับว่าความผูกพันระหว่างโฮโมเซ็กซ์ชวลมีลักษณะเทียบเท่าการแต่งงานในความหมายดั้งเดิม

นอกจากนั้น ความคิดเสรีนิยม (liberalism) เกี่ยวกับการอ้างการเคารพสิทธิส่วนบุคคล และการไม่กีดกันในเรื่องสิทธิส่วนบุคคล ก็ไม่สามารถใช้อ้างในการยอมรับความผูกพันระหว่างโฮโมเซ็กส์ชวลว่าถูกต้องตามกฎหมายได้ เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นการปฏิเสธการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ช่วยเสริมสร้างมิติสังคมของครอบครัว ความคิดเสรีนิยมสุดโต่งที่อ้างเหตุผลตั้งบนพื้นฐานของสิทธิส่วนบุคคลเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ เพราะขัดกับความยุติธรรม¹² ดังนั้น จึงสรุปว่าการปฏิเสธความผูกพันระหว่างโฮโมเซ็กส์ชวลไม่ใช่เป็นสิ่งที่ขัดกับความยุติธรรม แต่ในทางตรงข้าม ความยุติธรรมเรียกร้องให้สังคมปฏิเสธสถานะภาพความผูกพันระหว่างโฮโมเซ็กส์ชวลดังกล่าว

- **ระดับกฎหมายบ้านเมือง** จากสาเหตุที่ครอบครัวเป็นหลักคำประกันสำหรับอนาคตของสังคม ดังนั้น ครอบครัวจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ เช่น การมีกฎหมายบ้านเมืองรับรองสถานะภาพของครอบครัว เป็นต้น นอกจากนี้ กฎหมายบ้านเมืองจำเป็นที่จะต้องรักษาความดีส่วนรวม (common good) และเป็นที่แน่ชัดว่าความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลไม่ได้มุ่งไปสู่ความดีส่วนรวมของสังคมแต่อย่างใด ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องที่จะยอมเสียสละความดีส่วนรวม โดยการยอมรับรองความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลที่เป็นเรื่องความต้องการส่วนตัวเท่านั้น

จุดยืนของนักการเมืองคาทอลิก

เป็นสิ่งที่ถูกต้องที่คริสตชนทุกคนจำต้องคัดค้านกฎหมายหรือพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ที่ยอมรับความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลหรือผู้ที่มีเพศสภาพเดียวกัน นอกจากนี้ นักการเมืองคาทอลิกจำต้องคัดค้านในรูปแบบพิเศษกว่า ที่ตั้งอยู่บนความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นนักการเมือง และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติ พระศาสนจักรได้เสนอแนวทางการปฏิบัติดังนี้

¹² St. Thomas Aquinas, Summa Theologiae, I-II, q. 63, a.1,c.

ขั้นตอนแรก เมื่อมีการเสนอญัตติให้ยอมรับกฎหมายความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลว่าถูกต้องตามกฎหมายครั้งแรกในสภา นักการเมืองที่เป็นคาทอลิกในแ่งมุ่มของศีลธรรม มีหน้าที่ที่แสดงการคัดค้านอย่างชัดเจนต่อสาธารณะชน และไม่ลงคะแนนเสียงสนับสนุนกฎหมายดังกล่าว การลงคะแนนเสียงสนับสนุนกฎหมายดังกล่าว ถือว่าเป็นการทำลายความดีส่วนรวมซึ่งเป็นการผิดศีลธรรมอย่างหนัก

ขั้นตอนที่สอง หากเมื่อไม่สามารถยับยั้งกฎหมายที่รับรองความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลได้ และกฎหมายหรือพระราชบัญญัติคู่ชีวิตเริ่มบังคับใช้ นักการเมืองคาทอลิกจำต้องคัดค้านในวิธีทางที่สามารถแสดงความคิดที่คัดค้านกฎหมายดังกล่าวอย่างชัดเจน และถ้าไม่สามารถยกเลิกกฎหมายดังกล่าวทั้งหมดได้ นักการเมืองคาทอลิกจำต้องสนับสนุนข้อเสนอแนะที่จะทำให้กฎหมายก่อให้เกิดผลเสียน้อยที่สุด และการกระทำดังกล่าวไม่ได้หมายความว่าข้อเสนอของกฎหมายที่ก่อความเสียหายน้อยที่สุดนั้นได้รับการยอมรับ แต่เป็นความพยายามที่จัดกฎหมายที่ไม่ถูกต้องบางส่วนเท่าที่สามารถกระทำได้ เมื่อไม่สามารถจัดกฎหมายทั้งหมดได้นั้นเอง

สรุป คำสอนที่คงเส้นคงวาของพระศาสนจักรคาทอลิก สอนว่าการให้ความเคารพบุคคลโฮโมเซ็กส์ชวล (homosexual persons) ไม่ได้นำไปสู่การยอมรับพฤติกรรมโฮโมเซ็กส์ชวล (homosexual behavior) หรือการยอมรับความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลหรือผู้ที่มีเพศสภาพเดียวกันว่าถูกกฎหมาย ความดีส่วนรวมเรียกร้องให้เราสนับสนุนและปกป้องรูปแบบการแต่งงานระหว่างชายและหญิง ที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญของครอบครัว ซึ่งครอบครัวเป็นสังคมแรกของมนุษย์ การยอมรับความสัมพันธ์ของโฮโมเซ็กส์ชวลว่าถูกกฎหมาย หรือการยกฐานะเทียบเท่ากับการแต่งงาน ไม่ใช่เป็นเพียงแต่รับรองพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของพวกเขาเท่านั้น แต่การกระทำดังกล่าวเป็นการปิดกั้นคุณค่าพื้นฐานที่เป็นส่วนหนึ่งของมรดกแห่งมนุษยชาติ พระศาสนจักรคาทอลิกจำต้องปกป้องคุณค่าเหล่านี้ไว้ ซึ่งเป็นคุณค่าสำหรับความดีของชายและหญิงที่แสดงออกในการแต่งงานและการสร้างครอบครัว และเพื่อความดีส่วนรวมของสังคมมนุษย์

รายการอ้างอิง

- Joseph Cardinal. Ratzinger, & Alberto Bovone. (1986, October 1). **Congregation for the Doctrine of the Faith**. The Holy see. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19861001_homosexual-persons_en.html
- Aquinas Thomas. (2013). **Summa Theologiae, I-II, q.95, a.2**. Novantiqua.
- Aquinas Thomas. (2008). **Summa Theologiae, I-II, q.63, a.1,c**. Novantiqua.
- Francis, Pope. (2016). **Apostolic Exhortation Amoris Laetitia**. Liberia Editrice Vaticana.
- Franjo Cardinal. Seper. & Jerome Hamer, O.P. (1975, December 29). **Persona humana: Declaration on certain questions concerning sexual ethics**. The Holy see. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_19751229_persona-humana_en.html
- John Paul II, pope. (1994). **Catechism of the Catholic Church**. Geoffrey Chapman.
- John Paul II, Pope. (1995). **Encyclical Letter Evangelium vitae**. Liberia Editrice Vaticana.
- Joseph Card. Ratzinger, & Angelo Amato, S.D.B. (2003, June 3). **Consideration regarding proposals to give legal recognition to union between homosexual persons**. The Holy see. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20030731_homosexual-unions_en.html
- Second Vatican Council. (1965). **Pastoral Constitution Gaudium et spes**. Liberia Editrice Vaticana.